

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za zaštitu prirode

KLASA: UP/I 612-07/20-60/45

URBROJ: 517-05-2-2-20-5

Zagreb, 4. rujna 2020.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja temeljem članka 30. stavka 4. vezano uz članak 29. stavak 1. podstavak 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), povodom zahtjeva nositelja zahvata INA d.d., Av. V. Holjevca 10, HR-10000 Zagreb, za provedbu postupka prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za snimanje 3D seizmičkih podataka na istražnom prostoru Drava-03, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Snimanje 3D seizmičkih podataka na istražnom prostoru Drava-03 (DR-03) na području Virovitičko-podravске, Bjelovarsko-bilogorske i Osječko-baranjske županije, nositelja zahvata INA d.d., Av. V. Holjevca 10, HR-10000 Zagreb, prihvatljiv je za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje izdaje se na rok od četiri godine.
- III. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Obrazloženje

Nositelj zahvata INA d.d., Av. V. Holjevca 10, HR-10000 Zagreb, podnio je 12. kolovoza 2020. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), zahtjev za provedbu postupka prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za snimanje 3D seizmičkih podataka na istražnom prostoru DR-03 na području Virovitičko-podravске, Bjelovarsko-bilogorske i Osječko-baranjske županije. U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (u daljnjem tekstu: Zakon) dostavljeni podaci o nositelju zahvata i planiranom zahvatu (Idejni projekt, Oznaka: 001/50684775/16-07-20/407, INA d.d., Zagreb, srpanj 2020. godine.

U provedbi postupka dopisom KLASA: UP/I 612-07/20-60/45, URBROJ: 517-05-2-2-20-2 od 20. kolovoza 2020. godine zatraženo je prethodno mišljenje Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Zavod) o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvat na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Traženo mišljenje Zavoda (KLASA: 612-07/20-38/908, URBROJ: 517-20-2) zaprimljeno je putem elektroničke pošte 26. kolovoza

2020. godine. U njemu se navodi da se prethodnom ocjenom može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Nastavno na mišljenje Zavoda, Ministarstvo je zatražilo očitovanje nositelja zahvata vezano uz planiranu provedbu zahvata u odnosu na POVS HR200I224 Malodapčevačke livade. Ministarstvo je 3. rujna 2020. godine putem elektroničke pošte zaprimilo traženo očitovanje (znak - Re: 001/001/50684775/03-09-20/501, od 3. rujna 2020.) u kojem se navodi da je POVS HR200I224 Malodapčevačke livade smješten unutar planiranog poligona snimanja 3D Virovitica jug no da na predmetnom području neće biti potrebe za ulaskom s vibratorima niti bušenja rupa za eksploziv tijekom snimanja seizmičkih podataka, odnosno da se na POVS-u HR200I224 Malodapčevačke livade neće izvoditi snimanje 3D seizmičkih podataka.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove, ciljeve očuvanja), prethodno mišljenje Zavoda i očitovanje nositelja zahvata te je utvrdilo sljedeće.

Zahvatom su predviđena snimanja 3D seizmičkih podataka, projekt 3D Crnac zapad ukupne bruto površine 400 km² te projekt 3D Virovitica jug ukupne bruto površine 200 km². Glavni cilj planiranog 3D snimanja je prekrivanje perspektivnih područja u istražnom prostoru DR-03 modernim 3D seizmičkim podacima visoke rezolucije, koji će omogućiti uspješno istraživanje ugljikovodika i smanjenje geološkog rizika za otkriće novih rezervi ugljikovodika. Istražni prostor DR-03 se nalazi na području Virovitičko-podravske, Bjelovarsko-bilogorske i Osječko-baranjske županije. Metoda snimanja seizmičkih podataka izvodi se na način da se od izvora na površini emitira kratkotrajni seizmički (zvučni) val u podzemlje u trajanju do 5 sekundi. Val se reflektira od geoloških granica u podzemlju i registrira na površini pomoću prijavnika (geofona) postavljenih duž planiranih linija u pravilnim razmacima. Korištenje najmodernije tehnologije bežičnog snimanja omogućit će smanjenu potrebu razvlačenja i premještanja kablova i opreme. Mjerenje se obavlja u sukcesivnim otkosima pomicanjem linija prijavnika i izvora te se time prikupljaju podaci na cijelom području snimanja. Projektirana je ortogonalna 3D geometrija snimanja na oba projekta, gdje se linije izvora okomito sijeku s geofonskim linijama. U većem dijelu aktivnosti snimanja kao izvor energije koristit će se vibrator, radna vozila težine oko 20 tona, dimenzija 8x3 m. Vibratori će se kretati uz trase linija izvora, pri čemu će linije biti međusobno razmaknute 240 m (3D Crnac zapad) i 300 m (3D Virovitica jug) te vibrirati na točkama izvora svakih 40 m odnosno 50 m. U dvije flote koje će se kretati po terenu bit će uvijek dva, odnosno tri vibratora u figuri, tj. u liniji jedan iza drugoga. Na dijelu terena na kojem nije moguć pristup vibratorima, koristit će se eksploziv kao izvor energije. Primjena eksploziva je na područjima terena koja su uglavnom prekrivena šumom ili neka mjesta nepristupačna za prolaz vibratora. Prilikom kretanja vozila kroz šumske dijelove uglavnom se koriste postojeći putovi (prosjeke) i nije dozvoljeno rušenje ili oštećenje drveća. Eksploziv se postavlja u bušotine (promjera 12 cm) dubine oko 10 m, a bušotine se buše malim prenosivim bušilicama ili bušilicama na traktoru. Za projekt 3D Crnac zapad planirano je oko 39.700 vibratorskih točaka i oko 2.100 eksplozivnih točaka, a za projekt 3D Virovitica jug oko 7.980 vibratorskih točaka i oko 5.320 eksplozivnih točaka.

Za potrebe statičke korekcije posebno se izvode snimanja brzina u plitkim bušotinama radi kartiranja debljina i brzina u trošnoj zoni. Na različitim dijelovima planiranih 3D linija, planirano je izraditi 40 plitkih bušotina do 60 m na projektu 3D Crnac zapad i 20 plitkih bušotina do 60 m na poligonu 3D Virovitica jug, na topografski najvarijabilnijim dijelovima terena. Bušenje se izvodi pomoću malog postrojenja na kamionu uz rotaciono bušenje, a bušotina se puni i ispire s vodom. Kada se dostigne željena dubina, na dno bušotine se spušta geofon, koji se potom podiže prema površini svakih 5 m te se na tim stajalištima pomoću instrumenta

registrira vrijeme putovanja vala od izvora do geofona. Kao izvor obično se koristi čekić kojim se udara u čeličnu ploču, koja je smještena u blizini ušća bušotine.

Planirano razdoblje snimanja 3D seizmičkih podataka je od rujna do prosinca 2020. godine na poligonu 3D Crnac zapad, a do ožujka 2021. godine na poligonu 3D Virovitica jug. Dinamika radova će se modificirati u slučaju ekstremnih vremenskih uvjeta na način da će se privremeno obustaviti radovi ili će se radovi izvoditi u dijelovima terena gdje je izvođenje radova moguće.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 80/19), planirani zahvat se nalazi unutar područja ekološke mreže – Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS): HR200I281 Bilogora, HR200I2I6 Ilova, HR200I293 Livade kod Grubišnog Polja, HR200I224 Malodapčevačke livade, HR200I329 Potoci oko Papuka i Područja očuvanja značajnih za ptice (POP): HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje, HR1000010 Poilovlje s ribnjacima i HR1000011 Ribnjaci Grudnjak i Našice.

Na udaljenosti od oko 650 m od lokacije zahvata nalaze se POVS HR2000580 Papuk i POP HR1000040 Papuk, a na udaljenosti od oko 950 m POVS HR200I085 Ribnjak Grudnjak s okolnim šumskim kompleksom.

POVS-ovi HR200I281 Bilogora, HR200I2I6 Ilova, HR200I293 Livade kod Grubišnog Polja, HR200I224 Malodapčevačke livade, HR200I329 Potoci oko Papuka, HR2000580 Papuk i HR200I085 Ribnjak Grudnjak s okolnim šumskim kompleksom su kao područja od značaja za Zajednicu (Sites of Community Importance - SCI) objavljena u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/97 od 28. studenog 2019. o donošenju trinaestog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za kontinentalnu biogeografsku regiju. Predmetni POVS-ovi prvotno su potvrđeni provedbenom odlukom Komisije od 3. prosinca 2014. o donošenju osmog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za kontinentalnu biogeografsku regiju, koji je objavljen u Službenom listu Europske unije 23. siječnja 2015. godine (OJ L 18, 23.1.2015).

POP-ovi HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje, HR1000010 Poilovlje s ribnjacima, HR1000011 Ribnjaci Grudnjak i Našice i HR1000040 Papuk, kao područja posebne zaštite (Special Protection Areas - SPA) prvotno su potvrđeni 17. listopada 2013. g. Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/13), a ciljevi očuvanja za navedene POP-ove propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 25/20 i 38/20).

Projektom 3D Crnac zapad obuhvaćena je površina od 26,78 km² POP HR1000011 Ribnjaci Grudnjak i Našice i 1,16 km² POVS HR200I329 Potoci oko Papuka. Projektom 3D Virovitica jug obuhvaćeno je površina od 43,24 km² POP HR 1000008 Bilogora i Kalničko gorje i HR1000010 Poilovlje s ribnjacima i 29,88 km² POVS HR200I281 Bilogora, HR200I2I6 Ilova, HR200I293 Livade kod Grubišnog Polja i HR200I224 Malodapčevačke livade.

Vezano uz mogućnost utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove, u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš za Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu (Ires ekologija d.o.o., svibanj 2015.) analizirani su utjecaji buke i vibracija (buka izvora seizmičkih valova, buka za vrijeme izvođenja radova, udar izvora seizmičkih valova, buka prilikom rada postrojenja) na ptice, šišmiše, sisavce, gmazove i vodozemce.

Za ptice je navedeno da pod utjecajem buke može doći do nepovoljnih utjecaja na gniježđenje ptica, odnosno do napuštanja prikladnih staništa za gniježđenje. Navedeno je da se, ukoliko se područja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika smjeste na dovoljnoj udaljenosti od gnijezdeći populacija, ovaj utjecaj smatra zanemarivo negativnim uz provođenje mjera ublažavanja.

S obzirom na to da je vrijeme planiranog snimanja 3D seizmičkih podataka od rujna do prosinca 2020. na poligonu 3D Crnac zapad, a do ožujka 2021. godine na poligonu 3D Virovitica jug, može se isključiti mogućnost negativnih utjecaja na većinu ciljnih vrsta ptica, osim na ciljnu vrstu štekavac (*Haliaeetus albicilla*) POP-a HR1000010 Poilovlje s ribnjacima koji s gniježđenjem započinje već u siječnju. Sukladno bazi podataka Ministarstva na dijelu navedenog POP-a koji je obuhvaćen zahvatom nisu zabilježena gnijezda štekavca. Štekavci gnijezda grade u krošnjama visokih, starih stabala, osobito u lužnjakovim sastojinama starijim od 80 godina, u blizini vodenih površina, odnosno, u navedenom POP-u to su šaranski ribnjaci. Pregledom podataka o šumskim sastojinama državnih i privatnih šuma na području obuhvata zahvata s tampon zonom od nekoliko stotina metara, unutar i u blizini navedenog POP-a nema povoljnih šumskih sastojina za gniježđenje te se ne očekuje značajan negativni utjecaj na ovu ciljnu vrstu.

Unutar POP-a HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje, ciljna vrsta ušara (*Buho bubo*) započinje gniježđenje ranije tijekom godine, odnosno već u veljači ili ranije te potencijalno može biti utjecaja zahvatom. Međutim, s obzirom na tip staništa za gniježđenje (stjenovita područja) i činjenicu da će se zahvat unutar šumskih područja provoditi postojećim šumskim putovima i prosjekama, ne očekuje se značajni negativni utjecaj na ovu vrstu.

Sagledavanjem utjecaja buke i vibracija u strateškoj studiji na šišmiše, navedeno je da su, osim što su osjetljivi na uništavanje svojih skloništa, također osjetljivi na uznemiravanje dok borave u njima. Buka predstavlja potencijalno negativan utjecaj na šišmiše, posebno u razdoblju traganja za hranom te nalaženja skloništa za hibernaciju. Vibracije također predstavljaju potencijalno negativan utjecaj na šišmiše, s obzirom da ih mogu omesti za vrijeme hibernacije, koje im je ključno za preživljavanje zimskog perioda. Područja važna za šišmiše već su izuzeta iz provedbe Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu (Zagreb, kolovoz 2015.), međutim buka i vibracije za vrijeme istraživanja predstavljaju dodatni pritisak. Strateškom procjenom se, uslijed analize utjecaja buke i vibracija na šišmiše, definirala buffer zona od 500 m oko speleoloških objekata, kako bi se ovaj utjecaj mogao smatrati zanemarivo negativnim uz provođenje mjera ublažavanja.

Više vrsta šišmiša POVS-a HR2000580 Papuk su ciljne vrste, no obuhvat zahvata (poligon 3D Crnac zapad) nalazi se na udaljenosti od minimalno 650 m od ovog područja, a najbliža špilja u kojoj dolaze ciljne vrste šišmiša (Uviraljka) je udaljena oko 12 km od obuhvata zahvata, dok je najbliži ciljni stanišni tip Špilje i jame zatvorene za javnost 8310 udaljen oko 9 km od obuhvata zahvata.

Vezano uz utjecaje na ostale vrste sisavaca te na gmazove, vodozemce i ptice u strateškoj studiji se navodi da su mogući kratkotrajni negativni utjecaji na faunu s obzirom na vibracije prilikom 2D i 3D snimanja (eksplozije). Posebno osjetljivi na ovaj utjecaj su razdoblja migracija, razmnožavanja te gniježđenja životinja. Navodi se da je potrebno vremenski ograničiti istraživačke radnje, s obzirom na sastav faune pojedinog istražnog područja, što će se utvrditi detaljnom procjenom utjecaja na okoliš/ekološku mrežu prije početka istraživanja.

Na području obuhvata zahvata, dabar (*Castor fiber*) i vidra (*Lutra hitra*), su ciljne vrste sisavaca POVS-a HR2001216 Ilova, a vidra i POVS-a Potoci oko Papuka. Od vodozemaca ciljne vrste su žuti mukač (*Bombina variegata*) za POVS HR2001281 Bilogora i crveni mukač (*Bombina bombina*) za POVS HR2001216 Ilova. S obzirom na to da je vrijeme planiranog snimanja 3D seizmičkih podataka od rujna do prosinca 2020. na poligonu 3D Crnac zapad, a do ožujka 2021. godine na poligonu 3D Virovitica jug, odnosno izvan reproduktivnog razdoblja navedenih ciljnih vrsta, može se isključiti mogućnost negativnih utjecaja. Vezano uz migracije, iako vidra i dabar mogu prelaziti veće udaljenosti, s obzirom na to da će se kamioni sporo kretati, ne

očekuje se utjecaj stradavanja. Također, dabar i vidra su vrste primarno vezane uz vodotoke, koji će se ovim zahvatom izbjegavati. Utjecaji zahvata na ciljne vrste crveni i žuti mukač s obzirom na njihovu ekologiju nisu značajni.

Planiranim zahvatom moguć je utjecaj na ciljne stanišne tipove te staništa važna za ciljne vrste. Ciljna staništa na području obuhvata zahvata na koja bi zahvat mogao utjecati su šumska staništa POVS-a HR2001281 Bilogora: 9130 Bukove šume Asperulo-Fagetum, 91L0 Ilirske hrastovo-grabove šume (Erythronio-Carpinion) i prioritetni ciljni stanišni tip 9IE0 Aluvijalne šume (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)*. Također, brojne ciljne vrste ptica su vezana uz šumska staništa. S obzirom na to da će se u šumama koristiti šumski putevi i prosjeke, a u slučaju ako je vegetacija gusta i neprohodna za vibratore, koristit će se male bušilice i eksplozivni izvor te da nije dozvoljeno rušenje ili oštećenje drveća, ne očekuju se značajni negativni utjecaji na navedene ciljne stanišne tipove i staništa za šumske ciljne vrste.

Za POVS HR2001293 Livade kod Grubišnog Polja ciljni stanišni tip su 6510 Nizinske košanice (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*). S obzirom na to da zahvat podrazumijeva, između ostalog, kretanje radnim vozilima težine oko 20 tona u dvije flote koje će se kretati po terenu s 2 - 3 vibratora jedan iza drugoga po linijama udaljenim 240 m i 300 m, velika je vjerojatnost da će prelaziti i preko ovog ciljnog staništa unutar predmetnog POVS-a. Prema SDF obrascu stanišni tip rasprostranjen je na oko 30 ha unutar navedenog POVS-a, međutim, zonacijom područja (izrada u tijeku) utvrđeno je da je ovaj ciljni stanišni tip rasprostranjen na puno većoj površini (920 ha) te se stoga ne očekuje značajni negativni utjecaj zahvata na ovaj ciljni stanišni tip.

Unutar obuhvata zahvata ima više POVS-ova važnih za ciljne vrste leptira: HR2001281 Bilogora - danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria**); HR2001293 Livade kod Grubišnog Polja - kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*), močvarna riđa (*Euphydryas cmrinid*), danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria**); HR2001224 Malodapčevačke livade - kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*). Za vrstu danja medonjica važna staništa su rubovi šuma, šumski putevi i šumske čistine te zarasle travnjačke površine, za vrstu kiseličin vatreni plavac vlažne livade i rubovi vodotoka, a za močvarnu riđu travnjačke površine.

S obzirom na to da zahvat podrazumijeva, između ostalog, kretanje radnim vozilima težine oko 20 tona po ravnim linijama udaljenim 240 m i 300 m, velika je vjerojatnost da će prelaziti preko staništa važnih za navedene ciljne vrste. Za POVS-ove HR2001293 Livade kod Grubišnog Polja i HR2001281 Bilogora povoljna staništa su široko rasprostranjena te se stoga ne očekuju utjecaji na navedene ciljne vrste. Mogući utjecaji na POVS HR2001224 Malodapčevačke livade i staništa za ciljnu vrstu kiseličin vatreni plavac mogu se isključiti s obzirom na to da se unutar tog POVS-a neće izvoditi planirana 3D snimanja.

Utjecaji na vrste i staništa koji dolaze isključivo u vodotocima, kao što su ciljne vrste riba, potočni rak (*Austropotamobius torrentium**), obična lisanka (*Unio crassus*) i 3260 Vodni tokovi s vegetacijom *Ranunculion fluitantis* i *Callitriche-Batrachion* POVS-ova HR2001329 Potoci oko Papuka i HR2001216 Ilova se ne očekuju s obzirom na to da je zahvatom planirano izbjegavanje vodotoka. Međutim, područja ekološke mreže uz vodotoke Ilova (POVS HR2001216 Ilova) i potoke Vojlovica, Voćinska rijeka i Velika rijeka (POVS HR2001329 Potoci oko Papuka) na pojedinim dijelovima obuhvaćaju šira područja od samih vodotoka, u svrhu očuvanja staništa pogodnih za ciljnu vrstu vidra i crveni mukač. S obzirom na to da se radovi provode izvan razdoblja razmnožavanja ovih ciljnih vrsta te da su vrste uglavnom vezane uz vodena staništa, može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na njih.

Slijedom iznijetog, analizom mogućih značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata, u provedbi postupka Prethodne ocjene procijenjeno je da se može isključiti mogućnost značajnih negativni utjecaj planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je stoga riješeno kao u izreci. Sukladno navedenom za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka I. ovoga rješenja u skladu je s odredbom članka 30. stavak 4. Zakona, kojom je propisano da ako nadležno tijelo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu.

Točka II. ovoga rješenja u skladu je s odredbom članka 43. stavak 1. Zakona, kojom je propisano da se rješenje iz članka 30. stavka 4. Zakona izdaje na rok od četiri godine.

Točka III. ovoga rješenja u skladu je s odredbom članka 44. stavak 3. Zakona, kojom je propisano da nadležno tijelo objavljuje rješenje iz članka 30. Zakona na internetskoj stranici.

Člankom 29. stavkom 1. podstavkom 2. Zakona, propisano je da Ministarstvo provodi Prethodnu ocjenu za zahvate čiji se obuhvat nalazi na području dvije ili više jedinica područne (regionalne) samouprave i/ili Grada Zagreba.

U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona, ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. INA d.d., Av. V. Holjevca 10, 10000 Zagreb (*R s povratnicom*)
2. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, 10000 Zagreb (elektroničkom poštom: *pisarnica.dirh@dirh.hr*)
3. U spis predmeta, ovdje